

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 37/2020-20

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 30. januára 2020 v senáte zloženom z predsedu Ľuboša Szigetiho, zo sudkyne Jany Laššákovéj (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Petra Molnára predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti EURO CASH s. r. o., ČSA 24, Banská Bystrica, IČO 36637301, zastúpenej advokátom JUDr. Ondrejom Sochorom, Profesora Sáru 44, Banská Bystrica, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 49 Er 50/2014 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti EURO CASH s. r. o. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Sťažnostná argumentácia a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. augusta 2019 doručená ústavná sťažnosť obchodnej spoločnosti EURO CASH s. r. o., ČSA 24, Banská Bystrica, IČO 36637301 (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“) v exekučnom konaní vedenom pod sp. zn. 49 Er 50/2014 (ďalej len „napadnuté konanie“). Ústavná sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu 23. augusta 2019.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a k nej pripojených príloh vyplýva, že sťažovateľka podala ako oprávnená v exekučnom konaní vedenom na okresnom súde návrh na vykonanie exekúcie, a to na základe exekučného titulu, ktorým jej bolo priznané právo zo zmenky. Okresný súd vydal 20. januára 2014 poverenie na vykonanie, ktorým poveril súdnu exekútorku [REDAKOVANÉ] (ďalej len „súdna exekútorka“) vykonaním exekúcie. Následne súdna exekútorka 24. januára 2014 vydala upovedomenie o začatí exekúcie a pokračovala vo výkone exekúcie.

Vzhľadom na novelu zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“) prijatú zákonom č. 438/2015 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, bola sťažovateľka v súlade s § 243f ods. 1 Exekučného poriadku povinná v lehote 30 dní doplniť návrh na vykonanie exekúcie o náležitosti vyžadované novým ustanovením § 39 ods. 4 Exekučného poriadku, a to o uvedenie vlastného vzťahu medzi oprávneným a povinným a o preukázanie skutočností, že nejde o spotrebiteľský vzťah medzi oprávneným

a povinným. Sťažovateľka v zákonnej 30-dňovej lehote doplnila návrh na vykonanie exekúcie v súlade s § 243f ods. 1 Exekučného poriadku, a to podaním, ktoré bolo doručené okresnému súdu 12. januára 2016.

3. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti uviedla, že v „zmysle ust. § 243f ods. 6 Exekučného poriadku bol exekučný súd povinný preskúmať, či po doplnení návrhu existujú dôvody na zastavenie exekúcie, a v prípade, ak takéto dôvody nie sú dané, bol povinný rozhodnúť o pokračovaní v exekúcii. V tejto súvislosti sťažovateľ zdôrazňuje, že dňom 23.12.2015 bola exekúcia vedená súdnou exekútorkou... zo zákona (§ 243f ods. 3 Exekučného poriadku), odložená.

Okresný súd Košice II však ku dnešnému dňu nerozhodol postupom podľa ust. § 243f ods. 6 Exekučného poriadku o tom, či sa exekúcia zastavuje, alebo či sa v nej pokračuje, a to aj napriek Urgencii sťažovateľa zo dňa 28.07.2017, a aj napriek Opätovnej urgencii sťažovateľa zo dňa 12.04.2018 (ktorými žiadal vydať rozhodnutie podľa ust. § 243f ods. 6 Exekučného poriadku, a v ktorým sťažovateľ poukázal na skutočnosť, že v iných veciach sťažovateľa bolo rozhodnuté o pokračovaní v exekúcii konkrétnymi rozhodnutiami súdov v priebehu roku 2016). Uvedeným postupom Okresného súdu Košice II je tak sťažovateľ v stave právnej neistoty, či exekúcia bude pokračovať, alebo či bude zastavená, a to od dátumu 12.01.2016 (kedy si sťažovateľ splnil svoju zákonnú povinnosť a doplnil návrh na vykonanie exekúcie postupom podľa ust. § 243f Exekučného poriadku), pričom uvedený stav neistoty je umocnený tým, že exekúcia bola riadne začatá na základe exekučného titulu vydaného súdom, avšak aj napriek tomu z dôvodu zmeny Exekučného poriadku (účinného od 23.12.2015) je exekúcia zo zákona odložená, pričom stav právnej neistoty ku dnešnému dňu trvá 3 roky a 8 mesiacov (nakol'ko nie je rozhodnuté o tom, či exekúcia bude pokračovať).“.

Sťažovateľka poukázala aj na skutočnosť, že «v predmetnom prípade síce priamo zo zákona došlo k odkladu exekúcie (§ 243f ods. 3 Exekučného poriadku), avšak uvedené sa týka výlučne exekúcie - t. j. faktickej činnosti konkrétného exekútora, ktorý exekúciu vykonáva, avšak uvedené sa žiadnym spôsobom netýka exekučného konania a postupu súdu v takomto exekučnom konaní. V danom prípade exekučné konanie prerušené nebolo (a ani byť prerušené nemohlo vzhľadom na ust. § 36 ods. 5 Exekučného poriadku, v zmysle

ktorého, „ak osobitný zákon neustanovuje inak, exekučné konanie nemožno prerušiť, nemožno odpustiť zmeškanie lehôt a po skončení exekučného konania nemožno podať návrh na obnovu exekučného konania“), čoho následkom bola (a stále aj je) povinnosť súdu konať vo veci.».

V danom prípade sťažovateľka nepodala sťažnosť na priet'ahy v konaní predsedovi okresného súdu z dôvodu, že „takúto sťažnosť nemožno považovať za efektívny prostriedok nápravy porušenia práva“. Sťažovateľka sa snažila dosiahnuť rozhodnutie vo veci jednotlivými urgenciami.

4. Vzhľadom na uvedené sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd o jej ústavnej sťažnosti rozhodol nálezom, ktorým vysloví porušenie jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní. Sťažovateľka zároveň požadovala, aby ústavný súd v náleze prikázal okresnému súdu v napadnutom konaní konať bez zbytočných priet'ahov, priznať jej finančné zadost'účinenie v sume 1 500 € spolu s úhradou trov právneho zastúpenia.

5. Ústavná sťažnosť bola doplnená sťažovateľkou podaním doručeným ústavnému súdu 17. decembra 2019, ktorým sťažovateľka oznámila, že v napadnutom konaní okresný súd uznesením zo 14. októbra 2019 rozhodol o pokračovaní v exekúcii. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 5. novembra 2019. Na tomto základe sťažovateľka oznámila, že trvá na podanej ústavnej sťažnosti a petite v celom rozsahu s výnimkou výroku, ktorým sa domáhala prikázania okresnému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných priet'ahov.

II.

Relevantná právna úprava

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

8. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

9. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

10. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov.

11. Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach a záväzkoch.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

12. Predmetom ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Podľa sťažovateľky jej práva boli porušené postupom okresného súdu v napadnutom konaní v súvislosti s rozhodovaním podľa § 243f ods. 6 Exekučného poriadku o tom, či sa exekúcia zastavuje alebo sa v nej pokračuje, ktoré sa vyznačuje zbytočnými prietahmi.

13. Z už citovaného § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti posudzuje, či táto je/nie je zjavne neopodstatnená. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 110/02, II. ÚS 101/03, III. ÚS 155/09, II. ÚS 66/2011, IV. ÚS 473/2012, III. ÚS 288/2016).

14. Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti konštantne vychádza z názoru, že účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu (napr. II. ÚS 26/95, I. ÚS 76/03, III. ÚS 154/06, II. ÚS 438/2017).

15. Ústavný súd už vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach judikoval, že ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov, sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 42/01, III. ÚS 91/04, II. ÚS 129/06) a že nie každý zistený prieťah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 149/02, III. ÚS 92/03, I. ÚS 61/03, III. ÚS 372/09, II. ÚS 118/2014). Na kratšie obdobia nečinnosti všeobecného súdu ústavný súd spravidla prihliada len vtedy, keď sa vyskytli opakované a zároveň významným spôsobom ovplyvnili celkovú dĺžku súdneho konania (rovnaké závery ústavný súd vyslovil taktiež napr. v I. ÚS 19/00, I. ÚS 57/01 alebo III. ÚS 199/02).

16. Pojem „zbytočné prieťahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojmom autonómnym, ktorý nemožno vykladať a aplikovať len s ohľadom na v zákone ustanovené lehoty na vykonanie toho-ktorého úkonu príslušného súdu alebo iného štátneho orgánu. Pri posúdení, či došlo k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd na takéto lehoty síce prihliada, ale ich nedodržanie automaticky nevyvoláva porušenie uvedeného základného práva, pretože aj v týchto prípadoch sú rozhodujúce všetky okolnosti danej veci. Porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov v zmysle citovaného článku ústavy nemožno preto bez ďalšieho vyvodzovať len zo skutočnosti, že štátny orgán dôsledne nepostupoval v zákonom ustanovených lehotách (I. ÚS 86/02, IV. ÚS 440/2012).

17. Pokiaľ ide o úlohu okresného súdu v exekučnom konaní, ústavný súd zároveň poukazuje na svoju judikatúru, podľa ktorej okresný súd v exekučnom konaní ako tzv. exekučný súd dohliada na exekučné konanie a v niektorých momentoch exekučného konania je ako jediný v tomto konaní oprávnený rozhodovať. Exekučný súd rozhoduje o návrhoch účastníkov exekučného konania predložených mu exekútorom a v niektorých prípadoch má vzhľadom na obsah týchto návrhov Exekučným poriadkom ustanovenú lehotu na svoje rozhodnutie. Rozhodnutím o tom-ktorom návrhu účastníka exekučného konania sa jeho úloha v exekučnom konaní v zásade končí. Dĺžku trvania exekučného konania, ktoré

začína doručením návrhu na vykonanie exekúcie exekútorovi a pokračuje niektorým zo spôsobov vykonávania exekúcie ustanovených vo štvrtej časti Exekučného poriadku, exekučný súd spravidla nemá ako ovplyvniť okrem situácie, keď rozhoduje o právach a povinnostiach účastníkov konania (m. m. III. ÚS 161/2013).

18. V okolnostiach danej veci považuje ústavný súd za preukázané podnetom na okresnom súde, ako aj priamo sťažovateľkou v rámci jej doplnenia ústavnej sťažnosti, že okresný súd rozhodol podľa § 243f ods. 6 Exekučného poriadku uznesením zo 14. októbra 2019 o pokračovaní exekúcie. V súvislosti s tým ústavný súd konštatuje, že napadnuté konanie pred okresným súdom teda trvalo 3 roky a 9 mesiacov, čo nezodpovedá požiadavke hospodárnosti konania.

19. Vzhľadom na uvedené ústavný súd hodnotí postup okresného súdu v posudzovanom exekučnom konaní ako ojedinelý prieťah, ktorý v konkrétnych okolnostiach posudzovanej veci s prihliadnutím na skutočnosť, že v merite veci v čase rozhodovania ústavného súdu okresný súd už rozhodol o pokračovaní v exekúcii, čím bola odstránená sťažovateľkou namietaná nečinnosť okresného súdu (do dvoch mesiacov od podania ústavnej sťažnosti, pozn.), nevybočuje z medzí ústavnej akceptovateľnosti, nedosahuje mieru ústavnej relevancie, a tak ani neodôvodňuje záver o vyslovení porušenia sťažovateľkou označeného základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote.

20. Vychádzajúc z doterajšej stabilnej judikatúry ústavného súdu, je potrebné poukázať na to, že v prípade, keď ústavný súd zistil, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými výraznými prieťahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prieťahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, nevyslovil porušenie základného práva zaručeného týmto článkom ústavy (napr. II. ÚS 57/01), prípadne návrhu buď nevyhovел (napr. I. ÚS 11/00, II. ÚS 177/2019), alebo ho odmietol ako zjavne neopodstatnený (napr. III. ÚS 59/05, IV. ÚS 221/05, I. ÚS 193/2018, IV. ÚS 56/2019, II. ÚS 211/2019).

21. Na základe uvedených dôvodov ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. januára 2020

L'uboš Szigeti
predseda senátu